

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra celoživotního vzdělávání a podpory studia

**Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických
dovedností při výuce předmětu odborný výcvik**

Bakalářská práce

Autor: **Martina Havelková**

Vedoucí práce: Ing. Emil Kříž, Ph.D.

2020

Zadávací list

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/závěrečnou práci na téma:

Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností při výuce předmětu odborný výcvik vypracovala samostatně a citovala jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použila a které jsem rovněž uvedla na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědoma, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V ..... dne .....

.....
(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Chtěla bych poděkovat Ing. Emilovi Křížovi Ph.D. vedoucímu mojí bakalářské práce za jeho cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při vypracovávání bakalářské práce. Zároveň bych ráda poděkovala své rodině, za podporu při celém studiu.

Abstrakt

Bakalářská práce na téma „Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností při výuce předmětu odborný výcvik“ se zabývá prověřováním, hodnocením a také klasifikací žáků na Střední škole dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli. Bakalářskou práci tvoří dvě hlavní části. První je praktická část, kde jsou vymezeny nejdříve základní pojmy didaktiky. Dále je zde stručně popsán postup při vytváření praktických dovedností, cíle výuky, metody prověřování a kritéria klasifikace při odborném výcviku.

Praktická část byla vypracována hlavně na základě vlastního pozorování žáků tříletého oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport z Dostihové školy ve Velké Chuchli. Jsou zde popsány a charakterizovány nejčastěji využívané dovednosti žáků a dále porovnání klasifikace jednotlivých ročníků v důležitých tématech odborného výcviku s následnou analýzou. V této části je také celkové porovnání závěrečných známek, ve třech po sobě jdoucích školních letech, z předmětu odborný výcvik.

Klíčová slova

Učitel odborného výcviku, žák, rozbor prověřování, hodnocení, klasifikace, odborný výcvik, dostihová škola, dovednosti, kůň

Abstract

This Bachelor's thesis on the topic of "Analysis of examining, evaluating and grading practical skills when teaching the Specialized Training subject" deals with methods of examining, evaluating and grading students at the High School of Horse Racing and Riding in Velká Chuchle, Prague. The thesis consists of two main parts. The first one is theoretical and defines basic didactic terms. It also briefly describes procedures used to help students develop practical skills, discusses teaching objectives, examination methods and grading criteria in Specialized Training.

The practical part was prepared primarily based on the author's own observations of students of the three-year programme Horse Rider and Breeder, with a particular focus on horse racing, as taught at the High School of Horse Racing and Riding in Velká Chuchle. It describes and characterizes the most frequently used skills of students and also compares and analyzes the grading levels in each of the classes in the key focus areas of Specialized Training. This part also overall compares the final grades attained by students over three consecutive school years in the subject of Specialized Training.

Keywords

Specialized Training teacher, student, analysis, examination, evaluation, grading, specialized training, school, skills, horse

OBSAH

ÚVOD	9
1 Cíl a metodika	10
2 Základní pojmy didaktiky praktického vyučování	11
3 Cíle výuky	13
3.1 Obor Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport	14
3.1.1 Uplatnění absolventů	15
3.2 Postup při vytváření praktických dovedností a návyků	15
3.3 Prověřování praktických dovedností	16
3.3.1 Metody prověřování v předmětu odborný výcvik	16
3.3.2 Způsoby prověřování praktických dovedností	17
4 Kritéria klasifikace při odborném výcviku	19
4.1 Kritéria klasifikace osvojených dovedností	19
4.1.1 Zásady klasifikace	20
4.1.2 Vymezení klasifikačních stupňů	21
5 PRAKTICKÁ ČÁST	23
5.1 Dostihová škola	23
5.2 Odborný výcvik	24
5.3 Ošetřování koní	25
5.3.1 Metoda pozorování žáků druhého ročníku při ošetřování koní	25
5.3.2 Metoda pozorování žáků třetího ročníku při ošetřování koní	27
5.3.3 Porovnání a analýza klasifikace tří ročníků za ošetřování koní	29
5.4 Sedláni koní	30
5.4.1 Porovnání a analýza klasifikačních výsledků žáků druhého a třetího ročníku v sedláni koní	30
6 Závěrečná klasifikace odborného výcviku	34

ZÁVĚR	36
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	37
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ.....	39

ÚVOD

Rozbor prověřování, hodnocení a zejména klasifikace je důležitý a stále využívaný evaulační nástroj každého pedagogického pracovníka. S určitou formou hodnocení se setkáváme už v raném dětství a doprovází nás celý život, a to nejen ve škole.

K bakalářské práci na téma Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace v předmětu odborný výcvik jsem si vybrala obor, který jsem před dvaceti lety studovala také, ve škole Dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli. Obor se jmenuje Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport. Koním se věnuji už od svého dětství a po mnoha prožitých situacích v jejich blízkosti se také přikláním k názoru zkušených odborníků, kteří tvrdí, že i koně umí hodnotit situace a své jezdce. Zejména však koně svým chováním reagují na emoce a psychické rozpoložení svých jezdců a ošetřovatelů.

Kromě ježdění dostihů, také už třetí rok pracuji jako trenér dostihových koní a do mé stáje dochází žáci Dostihové školy na odborný výcvik. Je velmi důležité, aby si žáci před nástupem do prvního ročníku uvědomili, že jejich budoucí povolání je hlavně fyzicky náročné a také jde o práci se zvířaty, kteří nerozlišují pracovní dny a víkendy, tudíž je toto povolání náročné i časově. Před trénováním jsem se s žáky školy přibližně patnáct let potkávala ve stájích jako instruktor praktického vyučování. Setkala jsem se s mnoha žáky Střední školy dostihového sportu a jezdeckví, během mého působení v dostihových stájích a na většině žáků bylo vidět odborné působení konkrétních učitelů odborného výcviku ze školních stájí. Samozřejmě i mým cílem, v roli instruktora, vždy bylo, aby si žáci co nejvíce osvojili praktické dovednosti a dokázali se přizpůsobit i jinému prostředí, lidem a koním, než na které byli zvyklí ze školních stájí.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit a prověřit, jak žáci zvládají dvě základní praktické dovednosti, které je doprovází během celého studia a také jsou důležité pro jejich budoucí povolání. Dále také v praktické části porovnávám a analyzuji celkově klasifikaci, za tři po sobě jdoucí školní roky, v tříletém oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Cíl a metodika

V bakalářské práci na téma Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace dovedností při výuce předmětu odborný výcvik jsem vycházela ze zkušeností získaných hlavně z mé pozice instruktora praktického vyučování. Své zkušenosti jsem využila k pozorování žáků, v oboru vzdělání Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport, ze Střední školy dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit úroveň dovedností a předpokládané postupné zlepšování klasifikačních výsledků, především ve vyšších ročnících, kterých žáci získávali během studia.

Hlavní metody použité v praktické části bakalářské práce je metoda pozorování a analýza. V této části se nachází porovnání a celkové zhodnocení výsledků klasifikace v průběhu školního roku a také porovnání závěrečné klasifikace, ve třech po sobě jdoucích letech, v předmětu odborný výcvik. Metoda pozorování byla aplikována při činnosti žáků druhého a třetího ročníku provádějících ošetřování koní a sedláni koní. Pro praktickou část jsem výsledné klasifikační hodnocení všech ročníků a jednotlivých témat praktických vyučovacích jednotek, získala od vedoucí učitelky praktického vyučování.

2 Základní pojmy didaktiky praktického vyučování

Didaktika je jednou z pedagogických disciplín, jejímž předmětem je problematika vyučování a učení se. Je to součást pedagogiky zabývající se formami, postupy a cíli vyučování. Jejím úkolem je objasňovat zákonitosti vyučování a učení se a zkoumat podstatné vztahy stránek a momentů vyučování. Rozlišujeme didaktiku teoretického vyučování a didaktiku praktického vyučování.

Výuka je situace, ve které probíhá nebo má probíhat záměrné a řízené učení. Výuka se skládá z vyučování a z učení se. Vyučováním je myšlena aktivita učitele, učením pak aktivita žáka. Tyto dvě činnosti dohromady tvoří základ pedagogické komunikace ve vzdělávacích procesech. Tyto činnosti jsou vzájemně úzce propojené a probíhají ve vzdělávacích institucích – ve školách, v jednotlivých učebnách. Proces výuky je velmi složitý a obsahuje různé typy učení. Výuka neprobíhá pouze ve školních třídách, ale i ve školních dílnách, pozemcích, odborných učebnách. Průběh vyučovací hodiny v odborném výcviku, nebo při odborné praxi je odlišný od hodiny teoretického vyučování, i zde však dochází k vzájemnému působení mezi učitelem odborného výcviku a žákem. (Průcha, 2002).

Školní výuka je více rozšířeným typem skutečného edukačního procesu, v níž jedna část subjektů (žáci) se učí a druhá část subjektů (učitelé) zprostředkovává jejich učení. Tento edukační proces je velice složitý, protože obsahuje i další různé druhy učení (percepční, verbálně pojmové, učení z textu aj.). Jeho podstatou je, že jde o učení se záměrem prováděné a řízené z vnějšku (Průcha, 2002).

Didaktika teoretického vyučování je didaktika, kde je zařazena skupina všeobecně vzdělávacích předmětů a skupina teoretických odborných předmětů. V teoretickém vyučování získávají žáci především vědomosti.

Didaktika praktického vyučování, do které zařazujeme dva předměty. Na středních odborných školách (v oborech vzdělání s maturitní zkouškou) je vyučován předmět praxe a na středních odborných učilištích (v oborech vzdělání s výučním listem) předmět odborný výcvik. V praktickém vyučování získávají žáci především dovednosti (Kříž, 2018).

Vědomosti chápeme jako osvojenou soustavu faktů, informací, pojmů a teorií. Popisy, data, názvy atd. například dokázat vyjmenovat plemena koní nebo popsat stavbu těla koně.

Dovednosti jsou způsobilosti žáka k vykonávání určité činnosti. Dovednost si žák osvojuje nácvikem a následným procvičováním. Při zjišťování dovedností bývá častou chybou, jsou-li žáci prověřováni jenom na základě slovního či písemného popisu činnosti. (Miller, Němejc, 2014). Dovednosti dále dělíme do tří skupin. Dovednosti pohybové (motorické), které jsou využívány především při práci s náradím, nebo při práci s hospodářskými zvířaty, například dokázat vyskočit na koně. Dovednosti smyslové (senzorické), při kterých žáci využívají svých smyslů, například posuzování kvality ovsa (zrakem), posuzování pravidelnosti chodu koně (sluchem) nebo posuzování kvality sena (čichem). Dovednosti rozumové (intelektuální) – vytvářejí se zpravidla během celého studia a souvisí s vědomostmi, které žáci získávají v odborných předmětech. Patří sem výpočty, sestavování plánů, rozhodování, organizování atd. například sestavení tréninkového plánu pro tříletého koně, nebo dokázat přečíst dostihový program včetně zkratk.

Návyky jsou to tehdy, když se určitý prvek činnosti u žáků mnohonásobným opakováním zautomatizoval. Není tedy vždy účelem, aby se zautomatizovala celá dovednost. Návykové prvky se zpravidla včleňují do dovedností jako jejich součásti (Kříž, 2018). Např. žák po ukončení jezdeckého výcviku, jde vždy umýt udidlo z huby koně, očistit a ošetřit sedlo po jízdě. Také je návykem každodenní kontrola podkov koní nebo automatické přistupování ke koni zleva.

Pracovní postup je sled úkonů pracovníka nebo pracovní skupiny do výrobního procesu. Pracovní postup může být nepřerušovaný (kontinuální) a přerušovaný (diskontinuální).

Pracovní operace je základní, souvislá, časově ucelená část pracovního postupu. Je to jednotka, která je pro předvedení i nácvik dovedností nejvhodnější. Vzhledem k zachování souvislosti určitých pracovních kroků a zároveň vzhledem ke správnému pochopení žáky.

Pracovní úkon je činnost pracovníka nebo celé skupiny pracovníků s přesně daným účelem v rámci pracovní operace. V pracovní operaci hrají jednotlivé pracovní úkony

hlavní nebo vedlejší roli. U pohybových dovedností je potřeba ještě pracovní úkony dále dělit na pohyby, úchopy a hmaty.

Učitel odborného výcviku

„Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům u cest, jež pouze ukazují, kam jít, ale sami nejdou.“

Jan Amos Komenský

Učitel odborného výcviku by měl umět žáky vychovávat, motivovat, vybírat pro ně konkrétní práci a připravovat ji, správně a objektivně vyhodnotit činnost žáka, zabránit konfliktům jak mezi žáky, tak i mezi žáky a zaměstnanci, případné konflikty řešit, dále musí umět řídit svěřený kolektiv žáků, musí umět ponechat dostatečný prostor pro smysluplné samostatné aktivity žáků a umět je pochválit.

Dobří učitelé se zajímají nejen o intelektuální růst svých žáků, ale i o rozvoj jejich morálního charakteru (Průcha, 2006).

Základním předpokladem úspěšné činnosti učitele odborného výcviku je vedle profesních vědomostí v oboru také bezchybné zvládnutí praktických dovedností a činností v oboru. Hlavním úkolem učitele odborného výcviku je vytvoření profesních návyků a dovedností, které žák bude potřebovat pro kvalitní výkon své profese. Učitel je zodpovědný za dodržování bezpečnostních předpisů na pracovišti, spoluzodpovídá spolu s pracovníkem firmy i za dodržování ostatních provozních předpisů partnerského pracoviště.

3 Cíle výuky

„Hodnocení žáků při odborném výcviku je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Úkolem hodnocení a klasifikace je zjišťování naplňování cílů výuky,

naplňování kompetencí daných rámcovým vzdělávacím programem konkrétního oboru“ (Čadílek, 2005).

Cíle výuky dělíme podle různých kritérií. Podle hierarchie na obecné a speciální cíle, které jsou obsaženy v učebních dokumentech, učebnicích, v metodických listech nebo učebních příručkách. A dále cíle výuky dělíme podle struktury na poznávací (vědomosti, které si žák musí osvojit), dovednostní (získávají se při praktickém vyučování) a výchovné (postojové) cíle. Aby cíle fungovaly, musí být přiměřené, jasné, jednoznačné a kontrolovatelné.

„Výchovné a vzdělávací cíle jsou zásadními prvky ve výukové činnosti učitele. Jejich správné stanovení, formulace, práce s cíli ve vyučovací jednotce a přesvědčení se o míře jejich splnění jsou významnými předpoklady úspěšnosti vzdělávací činnosti“ (Kříž, 2012).

Dovednostní cíle v praktickém vyučování si učitel stanovuje při zpracování metodické přípravy na každou praktickou vyučovací jednotku. Pro správnou formulaci vzdělávacích cílů se používají nejčastěji tvary sloves (např. seznámit, procvičit, naučit, vysvětlit, zdokonalit, prověřit).

3.1 Obor Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport

Odborné kompetence absolventů

Vykonávat pracovní činnosti v chovu koní, tzn. aby absolventi ošetřovali jednotlivé kategorie koní, sledovali jejich růst a vývin. Přípravovali krmiva pro jednotlivé kategorie koní, smyslově posuzovali krmiva a jednotlivá krmiva vhodně uskladňovali. Ošetřovali postrojový a sedlový materiál. Pečovali o zdraví koní, posuzovali jejich zdravotní stav a rozpoznali příznaky a příčinu běžných onemocnění a dovedli poskytnout první pomoc, asistovali při veterinárních zákrocích a ošetřovali koně dle pokynů veterináře. Poskytovali odbornou péči o kopyta, asistovali při podkování koní. Poznávali a využívali různá plemena koní ve všech oblastech využití koní. Vykonávat pracovní činnosti v jednotlivých disciplínách jezdeckých, tzn. aby absolventi. Vykonali základní a speciální výcvik jezdece. Používali zařízení a pomůcky pro jízdu na koni a v zápřeží. Prováděli základní a speciální výcvik koní pro práci pod sedlem i v zápřeží. Přípravovali mladé koně pro práci pod sedlem i v zápřeží. Realizovali trénink koně

pro jednotlivé sportovní a dostihové disciplíny a ostatní způsoby využití koní. Absolvovali soutěže či dostihy podle svého zaměření. Přípravovali koně ke zkouškám výkonnosti a řídili se pravidly jezdeckých subjektů podle svého zaměření.

3.1.1 Uplatnění absolventů

Absolventi se uplatní zejména v povoláních jezdec, ošetřovatel a chovatel koní, a to nejen v zemědělské prvovýrobě a službách pro zemědělství, ale i v lesním hospodářství, rekreačním a hipporehabilitačním ježdění, agroturistice, podnicích s potažní dopravou a dalších provozech zaměřených na chov koní. Absolventi se uplatní v oblasti sportovního nebo dostihového ježdění, chovu koní a odchovu hříbat. Absolventi jsou tedy připraveni pro práci v jízdárnách, v dostihových i sportovních stájích, plemenářských zařízeních a také pro soukromé podnikání v zemědělství. Absolventi se mohou profesně vzdělávat do náročných funkcí cvičitelů, trenérů a vedoucích jízdářských provozů.

3.2 Postup při vytváření praktických dovedností a návyků

Pro správné vytváření dovedností a návyků v praktické vyučovací jednotce, by měl učitel odborného výcviku dodržovat určitý postup. Učitel odborného výcviku stanoví výchovné a dovednostní cíle (příklad: žáci zvládnou základní ošetření koně). Motivuje žáky (příklad: učitel odborného výcviku motivuje žáky a vysvětluje důležitost dobře ošetřeného koně a možnost využití tohoto pracovního postupu při výkonu budoucího povolání. Dále naváže na vědomosti získané v teoretickém vyučování (příklad: učitel odborného výcviku naváže na odborný předmět Chov koní a zopakuje s žáky všechny pomůcky vhodné k ošetřování koní. Učitel žákům vysvětlí pracovní postup (příklad: pomocí instruktáže a slovního projevu, učitel odborného výcviku vysvětlí, jak správně s koněm zacházet, ošetřovat a zopakuje zásady BOZ. A také učitel odborného výcviku předvede žákům jednotlivé pracovní operace a úkony (příklad: učitel vysvětlí, jak správně používat hřebílko, nebo jak zvedat koním nohy).

Žáci po instruktáži nacvičují dané dovednosti (napodobují činnost učitele odborného výcviku), procvičují dovednosti (z některých činností se časem stávají návyky). Poté žáci aplikují osvojené dovednosti, případně návyky v praktickém pracovním procesu. Učitel odborného výcviku nakonec zhodnotí výsledky činnosti žáků.

3.3 Prověřování praktických dovedností

Prověřování praktických dovedností se týká zjišťování, jak si žáci v praktickém vyučování osvojili požadované pracovní postupy, operace a úkony. Učitel praktického vyučování prověřuje především osvojené praktické dovednosti, ale i vědomosti žáků spojené s daným tématem předmětu praxe nebo odborného výcviku.

„V každé praktické vyučovací jednotce musí učitel praxe nebo odborného výcviku prověřovat, hodnotit a klasifikovat osvojené praktické dovednosti žáků, popřípadě jejich vědomosti, které s osvojováním daných dovedností úzce souvisejí“ (Kříž, 2018).

Dle Kříže (2018) je obsahem prověřování v praktickém vyučování vlastní žákova činnost (ve všech částích praktických vyučovacích jednotek, nejen při vlastní práci) a při prověřování žáků se používá většinou pět metod a čtyři způsoby prověřování osvojených praktických dovedností.

3.3.1 Metody prověřování v předmětu odborný výcvik

Cílem každého učitele odborného výcviku je, seznámit se s metodami prověřování praktických dovedností, znát způsoby a naučit se využití jednotlivých metod prověřování v praktickém vyučování nebo odborném výcviku.

Metoda frontálního prověřování – žáci mají stejný pracovní úkol při kterém učitel odborného výcviku kontroluje, hodnotí a pozoruje práci všech žáků, během pracovní činnosti

Metoda individuálního prověřování – učitel odborného výcviku zadá většinou odlišnou práci žákům individuálně a stanoví si jednotlivce, které bude prověřovat a hodnotit.

Metoda prověřování skupin – jestliže se určitý pracovní postup musí realizovat jako koordinovaná práce dílčí skupiny. Učitel musí určit, jak se budou střídat tyto skupiny na jednotlivých pracovištích, ale i žáci v jednotlivých skupinách, aby mohl posoudit, prověřit, zhodnotit, popřípadě klasifikovat každého žáka (Kříž, 2018).

Metoda „žák v roli instruktora“ - žák, který danou činnost dokonale ovládá, provádí instruktáž a také nácvik dovedností před svými spolužáky. Učitel odborného výcviku nevyužívá žáka k ulehčení plnění svých povinností ve výchovně vzdělávacím procesu, ale žáka za jeho roli instruktora hodnotí.

Dle Kříže je metoda „žák v roli instruktora“ vhodná jako aktivizační metoda, hlavně pro žáky ve vyšších ročnících. Někteří žáci mají vyhraněný zájem o speciální činnosti. V zemědělských oborech se jedná většinou o žáky, kteří pocházejí ze zemědělství a není pro ně problém např. orba nebo dojení (tyto činnosti doma běžně provádějí) nebo jsou členy zájmových kroužků a není pro ně problém např. sedláni koní (tuto činnost běžně provádějí při práci v jezdeckém kroužku).

Metoda „žák v roli kontrolora“ – prověřovaný žák by měl pozorovat a kontrolovat práci jednotlivce nebo celé učební skupiny, zjišťovat kvalitu, měřit výsledky a hodnotit je. Své poznámky předloží učiteli a ten hodnotí, nebo také klasifikuje práci jednotlivce nebo celé učební skupiny a prověřovaného žáka hodnotí za jeho činnost („roli kontrolora“). Prověřovaný žák nehodnotí své spolužáky, ani neklasifikuje. Jeho hodnocení daných činností slouží jen „jako podklad“ pro hodnocení nebo i případnou klasifikaci učitele praktického vyučování.

3.3.2 Způsoby prověřování praktických dovedností

Pozorování práce žáků – žáci pracují v průběhu odborného výcviku na základě instruktáže. Učitel odborného výcviku žáky pozoruje, koriguje, prověřuje a hodnotí jejich činnost.

Zadávání cvičných prací žákům – učitel zadává žákům práce jednoduché, které mohou být stejné i odlišné (především v nižších ročnících).

Zadávání praktických úkolů s daným pracovním postupem – u úkolů s daným pracovním postupem se předpokládá u žáků samostatnost. Žáci by měli bezpečně znát pracovní postup daného úkolu.

Zadávání prací problémového charakteru – žáci řeší zadaný problém, například projekt. Zejména ve vyšších ročnících nemusí být výsledky řešení stejné, ale mohou být všechny správné.

Prověřování osvojených dovedností žáků v odborném výcviku musí být jednoznačné, přiměřené, srozumitelné, náročné, srovnatelné, spojené s objektivním hodnocením žáků, věcné, všestranné a soustavné.

4 Kritéria klasifikace při odborném výcviku

Učitel odborného výcviku zná základní kritéria klasifikace, klasifikační řád a dokáže využít jednotlivých kritérií při klasifikaci osvojených dovedností žáků v konkrétních praktických vyučovacích jednotkách nebo odborném výcviku.

Dle Čadílka a Stejskalové (2001) je účelem klasifikace přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání.

Klasifikace odborného výcviku se řídí pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, která jsou součástí školního řádu. Učitel odborného výcviku by měl pro hodnocení osvojených dovedností žáků využívat všech pěti stupňů klasifikační škály jako při hodnocení a klasifikaci vědomostí, popřípadě dovedností v odborných teoretických nebo všeobecně vzdělávacích předmětech. Pokud na základě pečlivě a přesně zpracovaných kritérií klasifikace zjistí, že prověřovaný žák danou dovednost neovládá, hodnotí žáka stupněm nedostatečně. To ovšem neznamená, že by žáci měli mít běžně nedostatečnou z odborného výcviku na vysvědčení. Takové hodnocení může být dokladem menší erudice učitele tyto žáky praktické dovednosti naučit. Ani fundovaný odborník nemusí být nutně dobrým učitelem odborného výcviku nebo praktického vyučování (Kříž, 2010).

4.1 Kritéria klasifikace osvojených dovedností

„Je pravda, že synové boháčů a králů se mohou naučit dokonale pouze jízdě na koni, ale ničemu jinému, neboť ve školách jim svým vychvalováním podkuřuje učitel, při zápasu jim úmyslně podléhá soupeř: jen kůň, který neví a nerozlišuje, kdo je boháč a kdo chudák, shodí vždy jen ty, kteří neumějí jezdit.“

Plútarchos

Učitel odborného výcviku si může při klasifikaci osvojených dovedností žáků zvolit, zda bude využívat obecně používaných kritérií klasifikace, nebo vlastních, které si sám připraví. Je to individuální záležitost každého učitele, za kterou je zodpovědný, jako za každou jinou činnost ve všeobecně vzdělávacím procesu.

V odborném výcviku se ovšem doporučuje pět základních kritérií klasifikace osvojených dovedností žáků:

Osvojení odborných dovedností je soubor toho, jak žák ovládá nejúčinnější způsoby práce, které zajišťují její kvalitu.

Využívání získaných teoretických vědomostí je schopnost žáka využít získané teoretické vědomosti (z odborných, ale i všeobecně vzdělávacích předmětů) vztahující se k osvojovaným dovednostem určitého tématu

Úroveň organizace práce a pracoviště je známkou toho, jak si žák dokáže zorganizovat svou práci, aby se vyhnul časovým ztrátám a jak udržuje pořádek na pracovišti

Dodržování předpisů BOZ je často jedním z prvních témat praktického vyučování. Je důležité, aby žák dodržoval předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví a užíval ochranné pomůcky.

Úroveň obsluhy a údržby je schopnost žáka obsluhovat mechanizační prostředky, technologická zařízení, výrobní linky, popřípadě ošetřovat hospodářská zvířata.

Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví je důležitým kritériem hodnocení např. při práci se zvířaty, s nářadím, ve vlhkém nebo znečištěném prostředí, se škodlivými látkami, s nářadím a stroji atd.

4.1.1 Zásady klasifikace

Učitel odborného výcviku při klasifikaci osvojených dovedností žáků výcviku vychází z určitých zásad. Není ovšem možné, při odborném výcviku, použít všechny zásady klasifikace, proto záleží individuálně na každém učiteli, které zásady zvolí. Doporučují se některé zásady klasifikace, kterými by se měli učitelé odborného výcviku řídit. Např. výsledný klasifikační stupeň by se měl stanovit podle převládajících kritérií klasifikace a podle jejich důležitosti v jednotlivých typech praktických vyučovacích jednotek. Je třeba brát v úvahu samostatnost žáků (zvláště ve vyšších ročnících studia). Při klasifikaci by se nemělo přihlížet k chování žáků jako k jednomu z kritérií hodnocení a klasifikace. Zkoušení žáků by se nemělo používat jako prostředek k upevnění kázně. Hodnocení a klasifikace by měly být pravidelné, plánovité, časté, soustavné a nezbytná je dokonalá evidence – v klasifikačním archu, ve studijních

průkazech, v učitelském zápisníku, v žákovských knížkách, případně jiných, zavedených dokumentech (Kříž, 2018).

4.1.2 Vymezení klasifikačních stupňů

Každý učitel odborného výcviku by se měl umět správně rozhodnout. A to nejen při správném stanovení vzdělávacích cílů, výběru vhodných vyučovacích metod, ale také při klasifikaci. Při odborném výcviku se hodnotí hlavně vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem, osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce.

Využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech, aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech. Kvalita výsledků činností, organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti a dodržování BOZ. Finální klasifikační stupeň určuje každý učitel odborného výcviku sám, na základě své vlastní zodpovědnosti.

Klasifikační stupeň – v praktickém vyučování v oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport 41-53-H/02

1 - výborný, 2 - chvalitebný, 3 - dobrý, 4 - dostatečný, 5 - nedostatečný.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech se hodnotí v souladu s požadavky vzdělávacích osnov.

Stupeň 1 (výborný) Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci a k pracovnímu kolektivu, pracuje samostatně, zručně, energicky a bez závad. Využívá s jistotou teoretické znalosti, dodržuje předpisy BOZP, vzorně organizuje práci ošetrovatele, při jízdě na koni správně využívá pobídky a pomůcky, dobře se orientuje na tréninkové dráze, umí se včas rozhodovat, je schopen jízdy v dostizích či soutěžích.

Stupeň 2 (chvalitebný) Žák projevuje kladný vztah k práci a k pracovnímu kolektivu, pracuje samostatně, méně zručně, méně energicky, s drobnými nedostatky. Teoretické znalosti využívá s menší jistotou, dodržuje předpisy BOZP, práci ošetrovatele organizuje s částečnou pomocí, při jízdě na koni využívá pomůcky a pobídky s drobnými chybami, na tréninkové dráze se orientuje méně samostatně. Je schopen jízdy v dostizích či soutěžích.

Stupeň 3 (dobrý) Žák projevuje vztah k práci a kolektivu převážně kladný, pracuje méně samostatně, pomalu, s pomocí, s menšími výkony a méně kvalitně. Nevyužívá samostatně teoretické znalosti, předpisy BOZP dodržuje s chybami, práci ošetřovatele organizuje neúčelně, s chybami. Musí být často podněcován. Při jízdě na koni je pasivní, nevyužívá vždy správně pobídky a pomůcky, na tréninkové dráze se orientuje s pomocí. Není schopen jízdy v dostizích či v soutěžích.

Stupeň 4 (dostatečný) Žák neprojevuje vztah k práci a k pracovnímu kolektivu, pracuje nesamostatně, pracuje s pomocí, s většími závadami, nekvalitně. Teoretické znalosti využívá pouze za pomoci pedagogického pracovníka. Méně dbá na dodržování předpisů BOZP. Práci ošetřovatele organizuje neúčelně, s většími chybami. Při jízdě na koni je pasivní, nevyužívá správně pobídky a pomůcky, má potíže s jízdou ve cvalu. Neorientuje se na tréninkové dráze. Není schopen jízdy v dostizích či v soutěžích.

Stupeň 5 (nedostatečný) Žák neprojevuje zájem o práci, je pasivní, pracuje s podstatnými závadami. Nedovede využívat teoretických znalostí ani s pomocí pedagogického pracovníka. Nedodržuje předpisy BOZP. Práci ošetřovatele organizuje neúčelně, nesamostatně, pracovní postupy nezvládá ani s pomocí. Při jízdě na koni je velmi pasivní, nevyužívá správně pobídky a pomůcky, má potíže s jízdou ve cvalu. Neorientuje se na tréninkové dráze. Není schopen jízdy v dostizích či v soutěžích.

Pravidla pro hodnocení žáků v praktickém vyučování

Dostihová škola má od MŠMT povolenou odlišnou organizaci školního roku. To znamená, že vzhledem k zaměření oboru může praktické vyučování organizovat i o sobotách, nedělích, svátcích a prázdninách, žákům vždy náleží za odpracované dny příslušný počet dnů volna. Teoretické vyučování je ukončeno 2 týdny před koncem června a žáci mají povinnost podle stanoveného rozpisu absolvovat o letních prázdninách 10 dnů praktického vyučování. Praktické vyučování probíhá také o vánočních a jarních prázdninách. Absolvování prázdninového praktického vyučování je podmínkou klasifikace ve 2. pololetí školního roku.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

5.1 Dostihová škola

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví sídlí v těsném sousedství závodiště ve Velké Chuchli již více než 60 let. Škola navázala na předchozí vzdělávací instituce tohoto druhu u nás. V roce 1946 byla z podnětu Československého Jockey Clubu založena ve Velké Chuchli pokračovací učňovská škola. Prvním sídlem školy byla ale Trnová u Prahy. V roce 1955 se výuka přemístila do Malé Chuchle. To již ale vyrůstala budova dnešní školy, kde byla výuka v učebním oboru chovatel koní a jezdec z povolání zahájena ve školním roce 1956/57. V roce 1962 vzniklo zemědělské odborné učiliště, které se dále zabývalo přípravou mladých adeptů dostihového sportu. Po roce 1974 bylo zřízeno i dálkové studium, které dosud umožňuje řadě významných pracovníků chovu koní a dostihového sportu získat potřebnou kvalifikaci. V roce 1991 bylo ze stávajícího zemědělského odborného učiliště zřízeno Ministerstvem zemědělství České republiky střední odborné učiliště zemědělské, které bylo pověřeno zajišťováním přípravy v učebním oboru Jezdec a ošetřovatel dostihových koní v denním, dálkovém a externím studiu. Od školního roku 1994/95 pak bylo v učilišti otevřeno nástavbové studium Trenérství dostihových a sportovních koní a rekvalifikační studium pro absolventy středních škol s maturitou se stejným zaměřením. V souvislosti se zavedením výuky 4letého oboru vzdělání Chovatelství se zaměřením na dostihový sport, který se začal vyučovat ve školním roce 2007/08, došlo v roce 2006 ke změně názvu školy na Střední školu dostihového sportu a jezdeckví. Od 1. září 2010 začala výuka dosavadního oboru Jezdec a ošetřovatel dostihových koní pod vlastním školním vzdělávacím programem s názvem Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport. Proto je tato škola, jako jediná v České republice, komplexním vzdělávacím zařízením pro přípravu dostihových jezdců a vedoucích pracovníků na úseku chovu a tréninku dostihových a sportovních koní. Za dobu své existence vychovala více než tisíc absolventů, z nichž řada se stala významnými žokeji a trenéry.

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví je vzdělávacím zařízením, jehož zřizovatelem je Hlavní město Praha. Neplatí se zde školné. K zajištění komplexní péče o své žáky zaměstnává pedagogické i provozní pracovníky. Jako externisté ve škole

působí významní specialisté z vysokých škol i z praxe. Má vlastní domov mládeže, školní kuchyni a jídelnu. Praktické vyučování je organizováno ve vlastní dostihové stáji i na smluvních pracovištích ve Velké Chuchli i po celé ČR.

5.2 Odborný výcvik

Žáci prvního ročníku oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport jsou hned první dny odborného výcviku seznamováni hlavně s pravidly BOZ, protože se pohybují kolem živých zvířat. Tento obor je zaměřen hlavně na dostihové koně, ale žáci se zde připravují pro všechny kvalifikované práce v chovu koní s důrazem na ošetřování všech kategorií koní, zejména pak na ježdění dostihových a sportovních koní. Žáci by již v průběhu studia měli jezdit cvalové i klusácké dostihy, parkurové soutěže a účastnit se odborných stáží ve významných chovatelských, tréninkových a dostihových centrech po celé České republice i v zahraničí. Při přijímacím řízení se proto klade důraz hlavně na zdravotní stav, hmotnost, tělesnou zdatnost a celkové předpoklady pro toto sportovně založené budoucí povolání. Škola zajišťuje odborný výcvik ve vlastní dostihové a sportovní stáji, na smluvních pracovištích a pracovištích praktického vyučování.

Žáci ve školních stájích získávají odborné dovednosti a návyky a mnozí z nich se poprvé posadí do sedla nebo sulky. Na koních školy absolvují žáci obvykle také svůj první dostih v životě.

Nejlepší žáci školy se připravují pro ježdění rovinných, překážkových a klusáckých dostihů nebo parkurových soutěží. Každoročně je vypisováno několik žákovských dostihů.

Žáci II. a III. ročníku oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport absolvují část odborného výcviku na smluvních pracovištích v dostihových stájích ve Velké Chuchli a na pracovištích praktického vyučování u nejzkušenějších trenérů, kteří plní funkci instruktorů. Účelem této přípravy je, aby žáci poznali jiné pracovní podmínky, tréninkové metody a upevnovali si dovednosti a návyky získané ve stáji školy. Žáci se během této přípravy velmi často seznámí i se svým budoucím pracovištěm. Trenéři mají možnost žáky dobře poznat a mohou společně s učiteli odborného výcviku kvalifikovaně rozhodovat o vhodném angažování žáků do dostihů

a tím spolupracovat na praktické přípravě žáků. Poslední tři roky trénuji dostihové koně a žáci ke mně do stáje dochází na odborný výcvik. Za mé dlouholeté praxe jsem se z pozice instruktora setkala s mnoha žáky tohoto oboru, navíc při psaní této bakalářské práce jsem k metodě pozorování také dostala možnost sledovat, shromažďovat a porovnávat klasifikační výsledky žáků.

V prvním ročníku je velmi důležité, aby si žáci osvojili především dodržování BOZ při práci s koňmi a správný postup při ošetřování koní. Žáci prvního ročníku se rozdělují do čtyř skupin (stájí) ke čtyřem učitelům odborného výcviku. Na jednu stáj tedy připadá přibližně 4-6 žáků. Skupiny se rovnoměrně střídají ve školních stájích. Žáci druhého ročníku, mimo odborný výcvik ve školních stájích, také jednou týdně docházejí na odborný výcvik na smluvní pracoviště, kde jsem se s žáky setkávala v roli instruktora praktického vyučování. Z pozice instruktora jsem se setkávala také s žáky třetího ročníku, kteří navštěvují smluvní pracoviště a jejich odborný výcvik je většinou v délce jednoho až dvou týdnů (střídá se tedy týden až dva odborného výcviku a týden vyučování ve škole).

5.3 Ošetřování koní

Ošetřování koní spočívá v čištění srsti, hřívý, ohonu a kopyt. Čištěním odstraňujeme ze srsti prach, pot a další nečistoty. Patří sem také mytí, ošetřování končetin, kopyt a správné podestýlání. Správnou péčí o box koně, ošetřováním a ustájením se upevňuje zdraví koní, odolnost a prodlužuje se jejich využití v chovu a sportu. Proto je základní ošetření koní jedním ze zásadních témat praktických vyučovacích jednotek všech tří ročníků oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport.

5.3.1 Metoda pozorování žáků druhého ročníku při ošetřování koní

Jako první jsem metodu pozorování provedla na čtyřech žácích druhého ročníku v lednu 2017 při ošetřování koní. Bodová škála je v rozmezí 1-10 bodů, kde 10 je nejvyšší možný počet bodů.

Z následné analýzy vyplývá, že žáci druhého ročníku jsou dobře seznámeni s pravidly BOZ a správně je dodržují při práci s koňmi. Správný postup při čištění boxu a koně

je na spodní hranici, což by se ke konci druhého ročníku mělo u většiny žáků dostat na bodovou hranici minimálně osmi bodů. Celkový přístup ke koni je u žáků na spodní hranici.

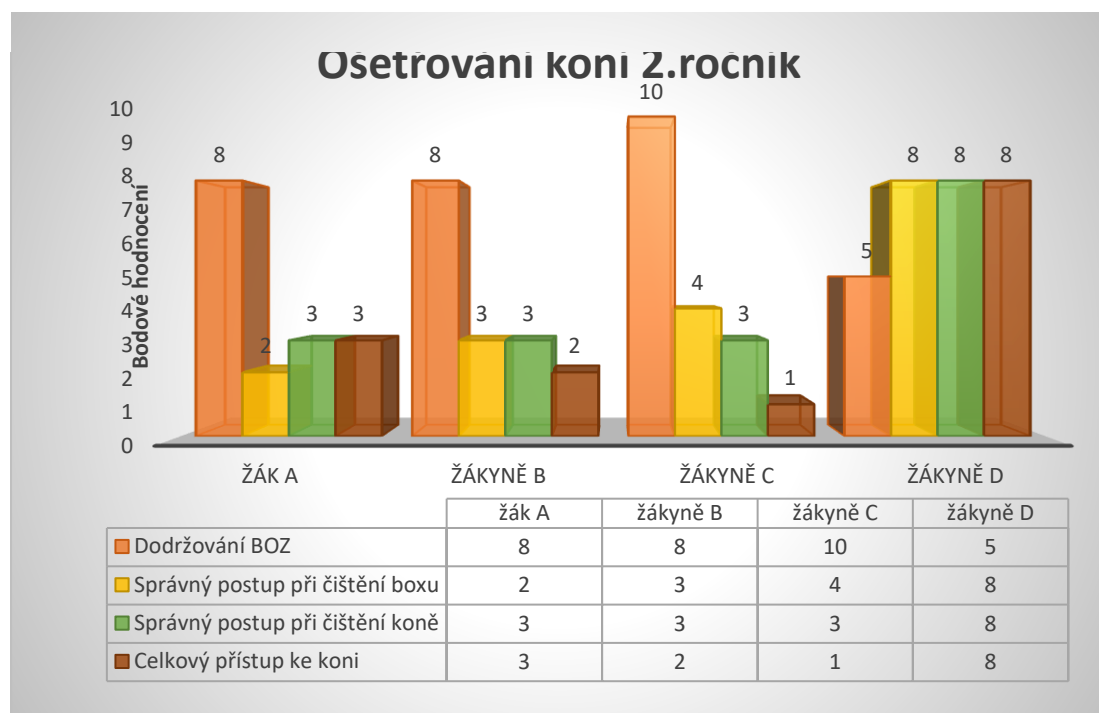
Žák A je typem průměrného žáka. Správně dodržuje BOZ, ale ještě nemá zažitý správný postup při čištění koně a boxu.

Žákyně B je také v průměru, vzhledem k délce studia a získaným dovednostem.

Žákyně C sice správně dodržovala BOZ, ale celkový přístup ke koni je na spodní hranici. Její respekt ke koni totiž způsoboval přehnaně strnulé pohyby u koně a z žákyně byl znát strach. Kontakt s koněm se snažila spíše vyhýbat.

Žákyně D je opakem žákyně C. S celkovým přístupem ke koni se sice snížilo dodržování BOZ, ale ke koni měla vlídný přístup a také postupy čištění boxu i koně byly více zažité. Žákyně mi potvrdila, že dostihovou stáj navštěvovala ještě před nástupem do prvního ročníku.

Graf 1: Porovnání jednotlivých žáků druhého ročníku při ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 1: Klasifikace žáků druhého ročníku v tématu Ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

ZNÁMKA	VÝBORNÝ	CHVALITEBNÝ	DOBŘÝ	DOSTATEČNÝ	NEDOSTATEČNÝ
POČET ŽÁKŮ	1	4	9	6	1
PRŮMĚRNÁ ZNÁMKA 2.ROČNÍKU				2,95	

Zdroj: vlastní zpracování

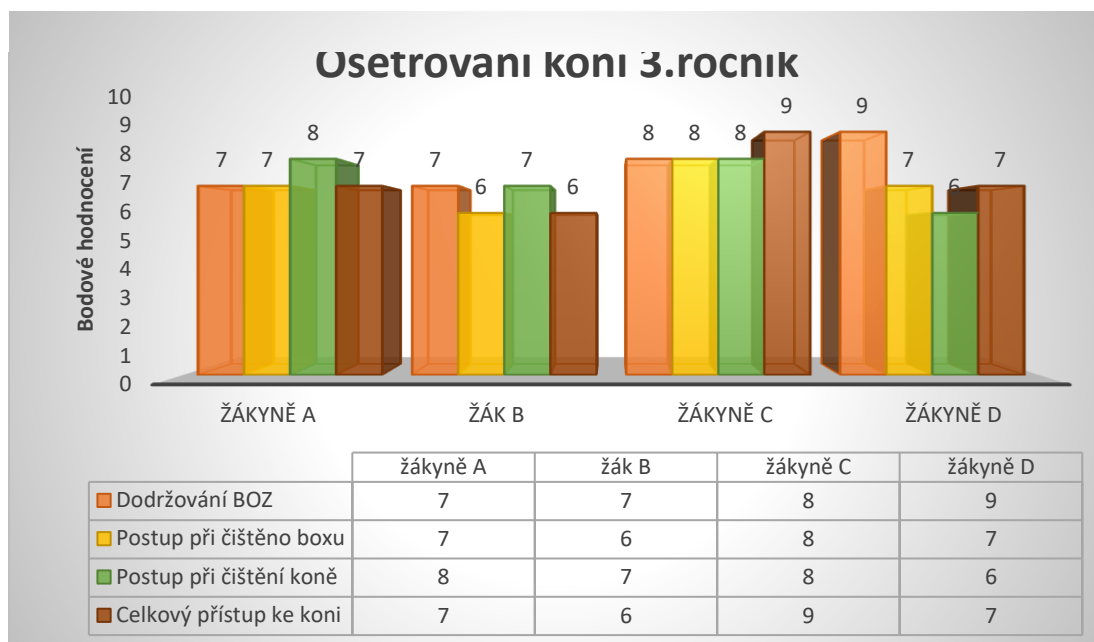
Učitelé odborného výcviku ohodnotili známkou výborně pouze jednoho žáka z druhého ročníku. Chvalitebně byli ohodnoceni čtyři žáci. Nejvíce žáků bylo ohodnoceno známkou dobře, a to devět žáků, šest žáků potom známkou dostatečně. Jeden žák z celkového počtu dvaceti-jedna žáků, byl ohodnocen známkou nedostatečně za ošetřování koní. Průměrná známka druhého ročníku v ošetřování koní tak byla 2,95. Horší známky z odborného výcviku jsou častější u žáků s vysokou absencí. Těmto žákům chybí často procvičování praktických dovedností a to způsobuje horší hodnocení.

5.3.2 Metoda pozorování žáků třetího ročníku při ošetřování koní

Další pozorování proběhlo opět z mé pozice instruktora u žáků třetího ročníku, také během měsíce ledna 2017. Žáci třetího ročníku měli odborný výcvik na smluvním pracovišti dva týdny.

Z druhého grafu je patrné, že žáci třetího ročníku lépe zvládají postupy čištění boxu i čištění koně než žáci druhého ročníku. Celkově se dovednosti a pracovní návyky žáků zlepšují a u některých dochází také k zautomatizování.

Graf 2: Porovnání jednotlivých žáků třetího ročníku při ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 2: Klasifikace žáků třetího ročníku v tématu Ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

ZNÁMKA	VÝBORNÝ	CHVALITEBNÝ	DOBŘÝ	DOSTATEČNÝ	NEDOSTATEČNÝ
POČET ŽÁKŮ	3	6	8	3	0
PRŮMĚRNÁ ZNÁMKA 3.ROČNÍKU	2,55				

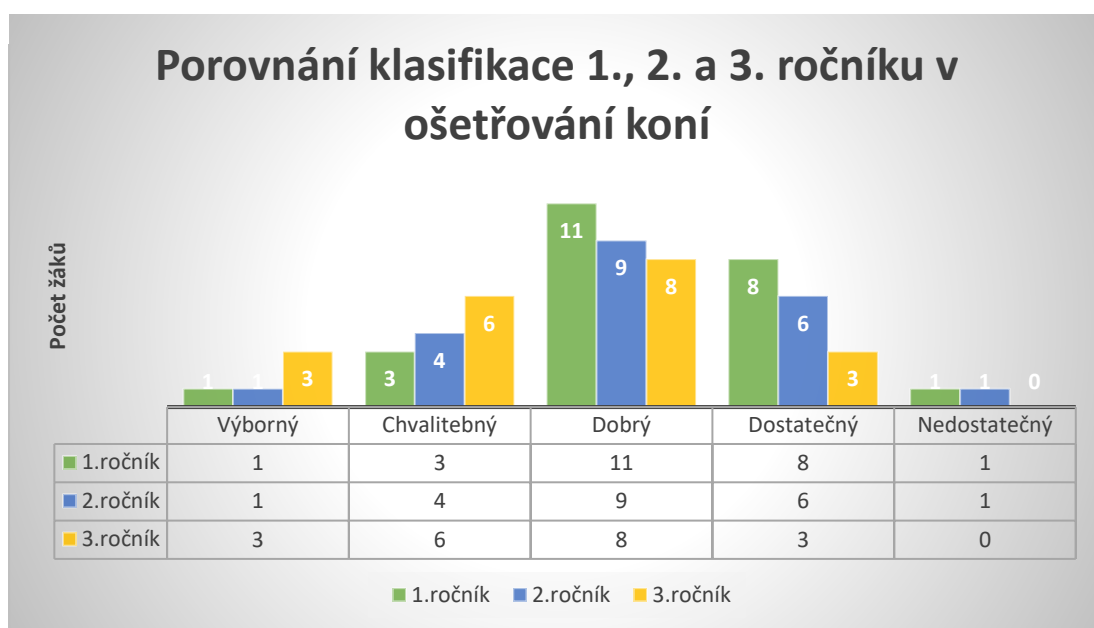
Zdroj: vlastní zpracování

Analýzou celkové klasifikace žáků třetího ročníku v ošetřování koní jsem zjistila, že známky výborně dosáhli tři žáci z dvaceti a známky chvalitebně šest žáků z dvaceti. Výsledné známky dobrý dosáhlo ale stále nejvíce žáků z ročníku a to osm. Žádný žák z ročníku nebyl z ošetřování koní hodnocen známkou nedostatečně. Dostatečně ohodnotili učitelé odborného výcviku tři žáky.

5.3.3 Porovnání a analýza klasifikace tří ročníků za ošetřování koní

Při porovnání klasifikace všech tří ročníků v tématu ošetřování koní, jsem zjistila, že úroveň v této dovednosti, se podle mého předpokladu u žáků v průběhu studia zlepšuje.

Graf 3: Porovnání výsledků klasifikace 1.,2. a 3. ročníku v ošetřování koní. Školní rok 2016/2017

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy vyplývá, že žáků, s výslednou známkou výborně až dobře, za ošetřování koní, v průběhu studia přibývá. Naopak horší klasifikační výsledky, tedy dostatečně a nedostatečně, v průběhu studia ubývají.

V prvním a druhém ročníku byl výborně hodnocen vždy jen jeden žák. V třetím ročníku už to byli žáci tři. Známkou chvalitebně také stoupá v počtu dosažených. V prvním ročníku byli chvalitebně ohodnoceni tři žáci z dvaceti-čtyř, v druhém čtyři z dvaceti-jedna žáků a ve třetím ročníku šest žáků z dvaceti. Známkou dobře je ovšem stále nečastější ve všech třech ročnících. V prvním ročníku dosáhlo známky dobře jedenáct žáků, ve druhém devět a ve třetím osm žáků. Známkou dostatečně bylo ohodnoceno osm žáků prvního ročníku, šest z druhého a tři žáci třetího ročníku. Nedostatečně pak jeden žák prvního, ale také druhého ročníku. Žádný žák třetího ročníku nezaznamenal známku nedostatečně.

5.4 Sedláni koní

Správnému sedláni koně je třeba věnovat velkou pozornost, protože pokud sedlo na koni správně sedí, pozitivně ovlivňuje výkon koně a také fyzický a psychický stav koně, ale také jezdce. Naopak při špatném sedláni může dojít k případnému odření, tření a otlakům, které se dlouze hojí a kůň je tak na delší dobu vyřazen z práce pod sedlem. Sedlo je důležitým spojovacím článkem mezi koněm a jezdce. Parametry sedlové kostry spolu s tvarem sedlových polštářů odpovídají anatomii koňského hřbetu. Umístění sedla do správné polohy na koňském hřbetu je základním předpokladem fungující biomechaniky pohybu koně i jezdce. Správná velikost a tvar posedlí umožňuje jezdci rovnovážný, uvolněný sed. Hustota, rovnoměrnost a souměrnost vycpávkového materiálu spolu s odpovídající délkou a vzdáleností sedlových polštářů zajišťuje rovnoměrné rozložení váhy jezdce. Jezdec musí také zodpovědně přistupovat k dostatečnému dotažení podbřišníku. Při spojení nedostatečného dotažení a rychlejšího, nebo prudšího pohybu koně, může dojít k otočení sedla a jezdec se pak na koni jen těžko udrží.

Žáci prvního ročníku se podle tematického plánu školy se sedláni seznamují až v druhém pololetí. Žáci druhého a třetího ročníku by tuto pracovní operaci měli bezpečně ovládat. Při sedláni koně je důležitý správný postup, vhodnost použití sedel (s ohledem na stavbu těla konkrétního koně), podložek pod sedlo a dotažení podbřišníku.

5.4.1 Porovnání a analýza klasifikačních výsledků žáků druhého a třetího ročníku v sedláni koní

Při pozorování žáků jsem zjistila, že žáci druhého ročníku si nejsou stoprocentně jisti správným postupem při sedláni koní. Na rozdíl od žáků třetího ročníku, kteří s jistotou zvládali správný postup sedláni a umí popsat jednotlivé části sedla.

Žáci druhého ročníku často volili nevhodný druh sedla a podložek s ohledem na velikost kohoutku koně. Oproti tomu žáci třetího ročníku si v tomto ohledu vedli lépe, z důvodu většího počtu sedlaných koní.

U žáků druhého ročníku bylo potřeba častého dotazování na dostatečné dotažení koně. Žáci třetího ročníku většinou s dotažením koně neměli problém.

Graf 4: Porovnání dovedností u dvou žáků druhého a dvou žáků třetího ročníku v sedlání koní. Školní rok 2017/2018

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 3: Klasifikace žáků druhého ročníku v tématu Sedlání koní. Školní rok 2017/2018, měsíc leden.

ZNÁMKA	VÝBORNÝ	CHVALITEBNÝ	DOBŘÝ	DOSTATEČNÝ	NEDOSTATEČNÝ
POČET ŽÁKŮ	1	2	10	6	1
PRŮMĚRNÁ ZNÁMKA 2.ROČNÍKU	3,20				

Zdroj: vlastní zpracování

Klasifikační ohodnocení druhého ročníku v sedlání koní zaznamenalo nejvíce známek dobře, a to deset. Znamky výborně dosáhl jeden žák a dva žáci dosáhli známky chvalitebně. Dostatečně šest žáků z celkového počtu dvaceti žáků v ročníku a nedostatečně jeden žák.

Tabulka 4: Klasifikace žáků třetího ročníku v tématu Sedláni koní. Školní rok 2017/2018, měsíc leden.

ZNÁMKA	VÝBORNÝ	CHVALITEBNÝ	DOBŘÝ	DOSTATEČNÝ	NEDOSTATEČNÝ
POČET ŽÁKŮ	6	9	3	1	0
PRŮMĚRNÁ ZNÁMKA 3.ROČNÍKU				1,94	

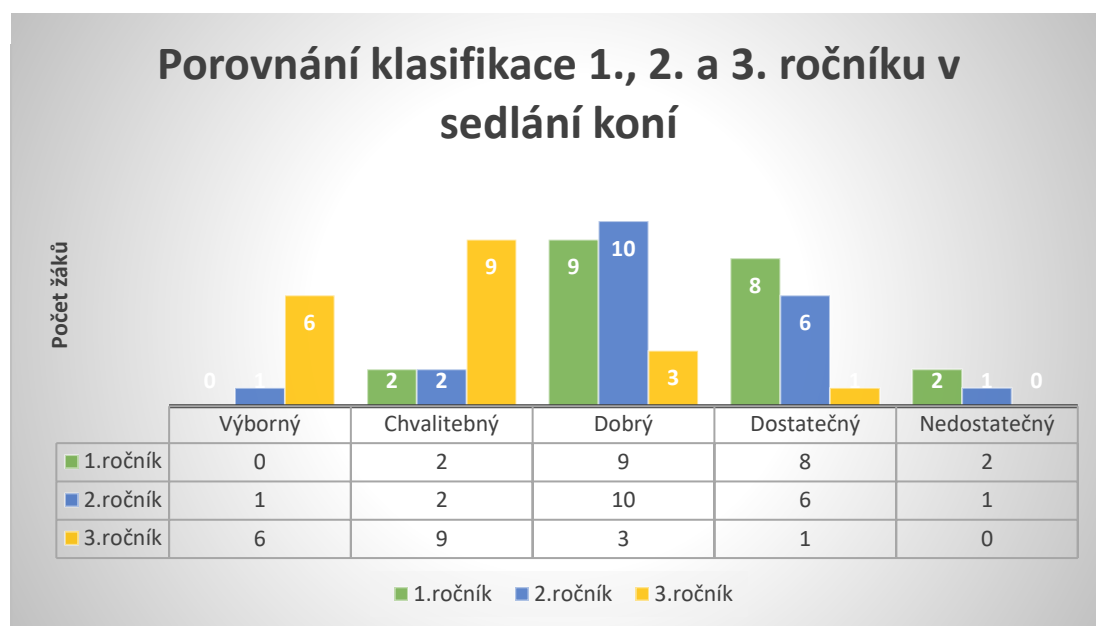
Zdroj: vlastní zpravování

U žáků třetího ročníku došlo v sedláni koní ke zlepšení klasifikace oproti klasifikačním výsledkům žáků druhého ročníku. U hodnocení známkou výborně a chvalitebně došlo k velkému nárustu. Znamky výborně dosáhlo šest žáků z devatenácti (oproti výsledkům druhého ročníku, kde známky výborně dosáhl pouze jeden žák). Chvalitebně devět žáků (v druhém ročníku dva žáci) a dobře tři. Dostatečně byl ohodnocen pouze jeden žák a nedostatečně žádný z devatenácti žáků.

Celkově se tedy ve třetím ročníku zlepšila nejen klasifikace za sedláni koní. Při mém pozorování byla zřejmá i daleko větší jistota žáků při provádění této pracovní operace, a to nejen ve správném postupu sedláni, ale také při volbě správné podložky pod sedlo. Žáci třetího ročníku také bezpečně znali a dokázali popsat jednotlivé části sedla. Celkově se také u žáků třetího ročníku během studia zlepšil přístup ke koni. To je velice důležité pro spolupráci koně s jezdcem, nebo ošetřovatelem, ale také dobře působí na učitele odborného výcviku, a hlavně případně na potencionálního budoucího zaměstnavatele absolventů školy (při odborném výcviku žáků na smluvních pracovištích).

Graf 5: Porovnání výsledků klasifikace 1.,2. a 3. ročníku v sedláni koní. Školní rok 2017/2018

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5: Porovnání klasifikace všech tří ročníků za sedláni koní

Sedláni koní	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Průměrná známka	3,47	3,20	1,94

Zdroj: vlastní zpracování

K porovnání klasifikace za sedláni koní jsem zvolila první, druhý i třetí ročník. U prvního ročníku ovšem přihlížím k tomu, že sedláni koní se v tematickém plánu pro první ročník denního studia objevuje až v sedmém vyučovacím měsíci. Druhý ročník má sedláni koní v tematickém plánu zařazen na druhý vyučovací měsíc, tedy říjen. Žáci třetího ročníku by již sedláni koní měli bezpečně ovládat od září. Průměrná známka za sedláni koní v prvním ročníku byla 3,47, v druhém ročníku 3,20. K velkému zlepšení dochází statisticky často až u žáků třetího ročníku, kde se průměrná známka ve školním roce 2017/2018 dostala až na 1,94.

6 Závěrečná klasifikace odborného výcviku

Z průzkumu vyplývá, že klasifikační výsledky v předmětu odborný výcvik se v průběhu studia u žáků zlepšují, stejně jako úroveň praktických dovedností.

Tabulka 6: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2017

Odborný výcvik	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Průměrná známka	3,21	2,70	1,54

Zdroj: vlastní zpracování

Průměrná známka žáků prvního ročníku z předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2017 byla 3,21. Žáci druhého ročníku v průměru dosáhli známky 2,70 a dobré známky zaznamenali žáci třetího ročníku, protože jejich průměrná známka se dostala na 1,54.

Tabulka 7: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2018

Odborný výcvik	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Průměrná známka	2,87	2,24	1,74

Zdroj: vlastní zpracování

Ve školním roce 2017/2018 se u žáků prvního ročníku podařilo dosáhnout průměrné známky 2,87. Následnou analýzou jsem zjistila, že jde o nejlepší ohodnocení žáků prvního ročníku během třech zaznamenaných let. Druhý ročník dosáhl průměru 2,24 a žáci třetího ročníku dosáhli na konci školního roku 2018 průměrné známky 1,74 za předmět odborný výcvik.

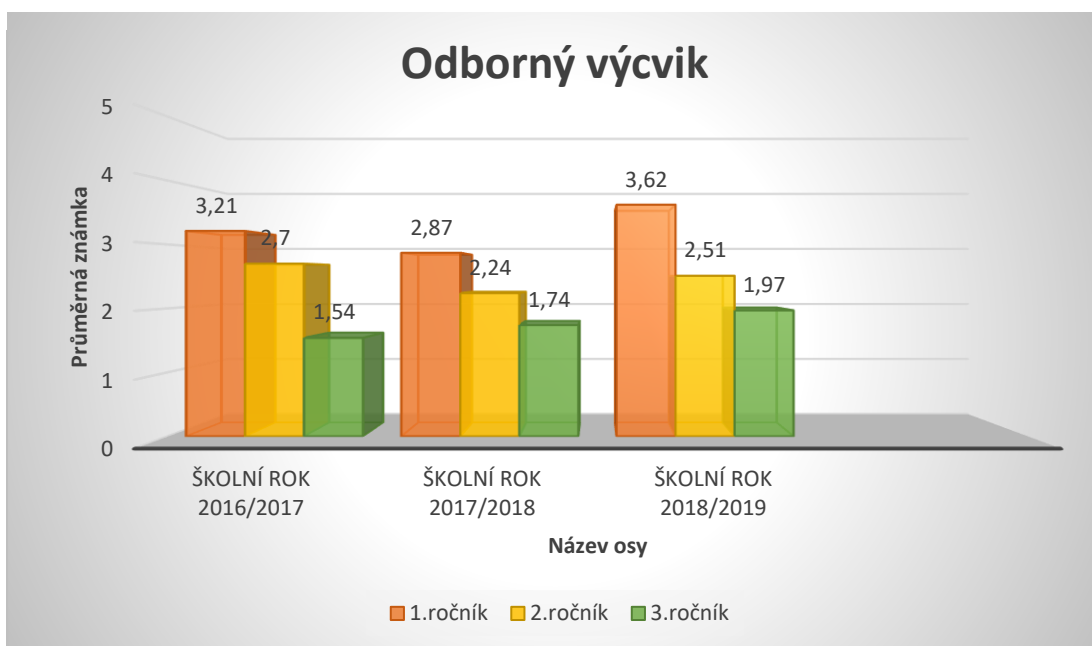
Tabulka 8: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2019

Odborný výcvik	1.ročník	2.ročník	3.ročník
Průměrná známka	3,62	2,51	1,97

Zdroj: vlastní zpracování

Na konci školního roku 2019 byla průměrná známka žáků prvního ročníku 3,62. Tento první ročník byl tedy nejhůře hodnocen, ve třech porovnávaných, po sobě jdoucích školních ročnících. Druhý ročník dosáhl průměru 2,51 a ve třetím ročníku měli žáci průměrnou známku celé třídy 1,97 za odborný výcvik. Tato průměrná známka třídy byla opět nejhorší během tří let. Ve školním roce 2018/2019 se tedy ukázal jako nejslabší první ročník a také i třetí ročník v odborném výcviku.

Graf 6: Porovnání závěrečné klasifikace u žáků 1., 2. a 3. ročníku ve školních letech 2017, 2018 a 2019 za předmět Odborný výcvik

Po celkovém zhodnocení výsledků vyplývá, že nejlepšího hodnocení za předmět odborný výcvik dosáhli žáci ve školním roce 2017/2018. Naopak nejslabší v odborném výcviku byl školní rok 2018/2019.

ZÁVĚR

Bakalářská práce na téma „Rozbor prověřování, hodnocení a klasifikace praktických dovedností v předmětu odborný výcvik se zabývala hodnocením odborných dovedností žáků oboru Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport. V teoretické části jsem shromáždila důležité pojmy a zaměřila jsem se hlavně na didaktiku praktického vyučování. Jsou zde vyjmenovány a popsány metody i způsoby prověřování praktických dovedností a kritéria klasifikace.

V praktické části práce jsem rozebírala jednotlivé praktické dovednosti, bez jejichž dostatečného ovládní by absolvent tohoto oboru měl jen malé šance na uplatnění v budoucím zaměstnání. Během zpracovávání této bakalářské práce jsem se setkala s mnoha názory a pohledy, učitelů praktického vyučování, jak hodnotit, prověřovat a klasifikovat odborné dovednosti žáků. Většina učitelů se shoduje, že je žádoucí přistupovat k žákům individuálně avšak zastávají názor, že je nezbytné, aby každý učitel vedl své žáky k odbornosti a vykonávání kvalitní práce. Toto období pro mě bylo velkým přínosem, protože jsem mohla pozorovat práci učitelů odborného výcviku a zároveň pracovat s žáky při jejich odborném výcviku na smluvních pracovištích školy. Na většině žáků bylo vidět, že je práce baví a dokázali se v celkem krátkém čase přizpůsobit novému prostředí. Samozřejmě byli i takoví žáci u kterých jsem pozorovala nízkou míru motivace. Z názorů žáků bylo patrné, že je pro ně důležitá zejména osobnost učitele praktického vyučování, jeho kreativita a dobrý příklad. Dále záleží na celkovém klimatu na pracovišti, vzájemných vztazích a spolupráci učitelů, instruktorů praktického vyučování a žáků. Jednou z největších motivací určitě zůstává pro žáky pochvala a kladné hodnocení jejich aktivit od učitele odborného výcviku.

Pokud se někdy v budoucnu dostanu do pozice učitele odborného výcviku, mým cílem bude především předávat žákům získané zkušenosti. Stejně tak jako každý žák je originál, tak i každý kůň je jiný a stává se, že i kůň svého jezdce často prověřuje. Je velmi důležitá především souhra koně s jezdcem, a proto žákům při odborném výcviku vždy říkám, že je nejlepší se s koněm „domluvit“.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOTEMATICKE PUBLIKACE

ČADÍLEK, Miroslav. *Didaktika odborného výcviku technických oborů*. 1. vyd., 1. dotisk. Brno: Masarykova univerzita, 1995. 134 s. ISBN 80-210-1081-9.

DVOŘÁČEK, Jiří. *Pedagogika pro učitele odborných předmětů*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0886-9.

DYTRTOVÁ, Radmila a Marie KRHUTOVÁ. *Učitel: příprava na profesi*. Praha: Grada, 2009. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2863-6.

KŘÍŽ, Emil. *Základní principy didaktiky praktického vyučování: pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2018. ISBN 978-80-213-2846-4.

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2006. 271 s. ISBN 80-7178-944-5.

PRŮCHA, Jan. *Učitel: současné poznatky o profesi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002. 154 s. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-621-7.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. 2., rozš. a aktualiz. vyd., [V nakl. Grada] vyd. 1. Praha: Grada, 2007. 322 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1821-7.

SLAVÍK, Milan a Ivan MILLER. *Oborová didaktika pro zemědělství, lesnictví a příbuzné obory: textová studijní opora-součást modulu řízeného samostudia pro učitelství odborných předmětů*. Vyd. 3., přeprac. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2012. ISBN 978-80-213-2277-6.

ELEKTRONICKÉ ZDROJE

MŠMT ČR. *Národní soustava kvalifikací*. [online]. [cit. 2018-07-23]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/p/evropsky-ramec-kvalifikaci-eqf/evropsky-ramec-kvalifikaci-1>

Národní ústav pro vzdělávání [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: http://www.nuv.cz/uploads/POSPOLU/publikace/publikace_66.pdf

Národní ústav odborného vzdělávání [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/ae/stupne-hodnoceni-prospechu-a-chovani-v-pripade-pouziti>

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: <https://www.dostihovaskola.cz/historie-skoly>

Střední škola dostihového sportu a jezdeckví [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: <https://www.dostihovaskola.cz/>

Jezdec a chovatel koní se zaměřením na dostihový sport - Střední škola dostihového sportu a jezdeckví. Úvod - Střední škola dostihového sportu a jezdeckví [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: <https://www.dostihovaskola.cz/jezdec-a-chovatel-koni-se-zamerenim-na-dostihovy-sport>

MŠMT ČR *Rámcový vzdělávací program* [online]. [cit. 17.02.2020]. Dostupné z: <http://zpd.nuov.cz/RVP/H/RVP%204153H02%20Jezdec%20a%20chovatel%20koni.pdf>

Citáty slavných osobností: Největší sbírka citátů, myšlenek a aforismů. Citáty slavných osobností: Největší sbírka citátů, myšlenek a aforismů [online]. Dostupné z: <https://citaty.net/>

Profil absolventa oboru vzdělání Jezdec a chovatel koní 41-53-H/02 | Infoabsolvent.cz. Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce | Infoabsolvent.cz [online]. Dostupné z: <https://www.infoabsolvent.cz/Obory/ProfilAbsolventa/4153H02/Jezdec-a-chovatel-koni>

Jak nasadit sedlo | Ve-ver-ka. Ve-ver-ka [online]. Copyright © [cit. 04.03.2020]. Dostupné z: <http://ve-ver-ka.blog.cz/1208/jak-nasadit-sedlo>

Jak a čím motivovat žáky ke studiu a vést je k odpovědnosti, Národní ústav odborného vzdělávání. Národní ústav odborného vzdělávání [online]. Copyright © 2008 QCM [cit. 05.03.2020]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/jak-a-cim-motivovat-zaky-ke-studiu-a-vest-je-k-odpovednosti>

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Tabulka 9: Klasifikace žáků druhého ročníku v tématu Ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Tabulka 10: Klasifikace žáků třetího ročníku v tématu Ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Tabulka 11: Klasifikace žáků druhého ročníku v tématu Sedláni koní. Školní rok 2017/2018, měsíc leden.

Tabulka 12: Klasifikace žáků třetího ročníku v tématu Sedláni koní. Školní rok 2017/2018, měsíc leden.

Tabulka 13: Porovnání klasifikace všech tří ročníků za sedláni koní

Tabulka 14: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2017

Tabulka 15: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2018

Tabulka 16: Průměrná známka žáků 1., 2. a 3. ročníku v předmětu Odborný výcvik na konci školního roku 2019

Graf 7: Porovnání jednotlivých žáků druhého ročníku při ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Graf 8: Porovnání jednotlivých žáků třetího ročníku při ošetřování koní. Školní rok 2016/2017, měsíc leden.

Graf 9: Porovnání výsledků klasifikace 1.,2. a 3. ročníku v ošetřování koní. Školní rok 2016/2017

Graf 10: Porovnání dovedností u dvou žáků druhého a dvou žáků třetího ročníku v sedláni koní. Školní rok 2017/2018

Graf 11: Porovnání výsledků klasifikace 1.,2. a 3. ročníku v sedláni koní. Školní rok 2017/2018

Graf 12: Porovnání závěrečné klasifikace u žáků 1., 2. a 3. ročníku ve školních letech 2017, 2018 a 2019 za předmět Odborný výcvik

SEZNAM PŘÍLOH

Obrázek č.1 Pomůcky pro čištění koní

Obrázek č. 2 Sedlo s popisem jednotlivých částí

